

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001145

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-03-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козик Дар'я Сергіївна

2. Daria S. Kozyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7851-5176

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 08-05-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5016

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Вокально-хорова творчість Франка Мартена як феномен виконавської практики
2. Vocal and choral creativity of Frank Martin as a phenomenon of the performing practice

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вивченню вокально-хорової творчості швейцарського композитора Франка Мартена (1890–1974), що постає як феномен мистецької та виконавської практики сучасної Західної Європи. Актуальність теми обумовлена: 1) браком вітчизняних музикознавчих праць про вокально-хорову творчість Ф. Мартена як феномена західноєвропейської культури, позначеного художньою цілісністю; 2) нагальним дослідницьким пошуком обґрунтування концепції вокально-хорових творів крізь призму їх виконавської реалізації в сучасній мистецькій практиці. Об'єкт дослідження – творчість Ф. Мартена в контексті західноєвропейського музичного мистецтва ХХ століття; предмет – вокально-хорові твори в сучасній виконавській практиці. Матеріал дослідження. При здійсненні компаративного аналізу виконавських версій Меси для подвійного хору матеріалом слугували аудіозаписи виконання твору колективами RIAS-Kammerchor (Німеччина, м. Берлін) під керівництвом Д. Ройса та The National Youth Choir of Great Britain

(Велика Британія) під орудою С. Лейтона. Порівняльний аналіз виконань ораторії-опери «Чарівне зілля» здійснено на основі вистав канадського театру Ballet-Opéra-Pantomime («Le Vin Herbé») режисера Ф. Бутена і швейцарського театру St. Gallen («Der Zaubertrank») режисерки П. Грем. Особливості інтерпретацій опери «Буря» проаналізовано на прикладі виконання вокально-сценічних образів Просперо (Д. Фішер-Діскау, Р. Холл), Міранди (К. Баффл), Фердинанда (С. О'Ніл). Компаративний аналіз інтерпретацій Увертюри проведено на основі вивчення версій Ф. Мартена-диригента, М. Бамерта та Т. Фішера. Обґрунтування концепції вокально-хорової музики Ф. Мартена спирається на періодизацію творчості за трьома періодами (ранній, зрілий, пізній). Критерієм відбору творів слугувала їх затребуваність у сучасній виконавській практиці. Новизна отриманих результатів полягає в тому, що в українському музикознавстві вперше: обґрунтовано значущість творчої спадщини Ф. Мартена; надано системний аналіз вокально-хорових творів як феномену сучасної виконавської практики (Західної Європи та Північної Америки); розроблено періодизацію творчості композитора, у відповідності до еволюції стилю мислення митця. Визначено засадничі принципи стилю композитора на різних етапах його еволюції (ранній, зрілий, пізній). Здійснено компаративний аналіз інтерпретацій ораторій та опер Ф. Мартена, виявлено специфіку їх виконавських прочитань хормейстерами, театральними режисерами, симфонічними диригентами, співаками різних національних шкіл. Запропоновано періодизацію творчості Ф. Мартена, створену на основі переоцінки положень, що належать доктору філософії Д. Таппер. Меса для подвійного хору а cappella (ранній етап) позначена кристалізацією стильового поєднання неокласицизму і додекафонії, становленням художнього світогляду Ф. Мартена. Виконання Меси RIAS-Kammerchor характеризується насиченим звучанням голосів, філігранною обробкою деталей. Диригенту Д. Ройсу разом з його колективом вдалося відтворити канонічні форми Богоспівкування з увагою до психології релігійного переживання. Ораторія-опера «Чарівне зілля» характеризує зрілий стиль Ф. Мартена. Порівняльний аналіз полярних інтерпретацій твору (швейцарським St. Gallen та канадським Ballet-Opéra-Pantomime) дозволив відстежити сучасні тенденції у мистецтві доби постмодерну: тяжіння до використання нових форматів музичної комунікації; «розшарування» колись єдиної в своїй основі класичної вокальної традиції; підвищений інтерес до нових, ще незвіданих майданчиків, які деконструюють традиційні поняття «театр», «театральне мистецтво», наповнюючи їх новими смислами. Домінантою пізнього стилю Ф. Мартена стала акумуляція методів, засвоєних у попередні часи творчої еволюції. На цей період припадає чітке розмежування музики композитора на дві жанрово-стилістичні сфери: жанри інструментальної музики демонструють тяжіння композитора до тонально забарвленої додекафонії, а вокально-хорові – відданість неокласицизму. Таким чином, аналітична проблематика, викладена у Розділах 2, 3, 4, засвідчила, що художня свідомість композитора завжди була відкритою до експерименту. Постійне прагнення митця до оновлення музичної мови спричинило пошук синтезу традиційного й нового, що обумовив високий рівень композиторської майстерності (техніки вокального, хорового, оркестрового письма). В свою чергу, концептуалізм мислення Франка Мартена забезпечило йому статус прогресивного митця, який переймався проблемами духовної кризи людства в період між двома світовими війнами. Отже, дисертація є першим досвідом аналізу вокально-хорової творчості Ф. Мартена як цілісної стильової системи. Як наслідок, до вітчизняного наукового обігу введено видатні твори Ф. Мартена – Месу для подвійного хору а cappella, ораторію «Чарівне зілля», оперу «Буря». Порівняльний аналіз різних інтерпретацій знакових творів унаочнив їхнє активне життя і щасливу долю у сучасній виконавсько-мистецькій практиці Західної Європи та Північної Америки.

2. The dissertation is dedicated to the study of the vocal and choral creative work of the Swiss composer Frank Martin (1890-1974), which appears as a phenomenon of artistic and performing practice in the modern Western Europe. The relevance of the topic is stipulated by: 1) the lack of domestic musicological works on the vocal-choral creativity of F. Martin as a phenomenon of Western European culture, marked by artistic integrity; 2) the urgent research quest for substantiating the concept of vocal-choral works through the prism of their performance realization in contemporary artistic practice. The object of research is F. Martin's creative work in the context of Western European musical art of the 20th century; the subject – the composer's vocal and choral compositions in modern performance practice. The material of the research. When conducting a comparative analysis of the

performance versions of the Mass for a double choir, the audio recordings of the performance of the piece by the RIAS-Kammerchor under the direction of D. Reuss and The National Youth Choir of Great Britain under the direction of S. Layton served as the material. The comparative analysis of the performances of the oratorio-opera "The Magic Potion" has been carried out on the basis of the performances of the Canadian Ballet-Opéra-Pantomime theatre directed by Ph. Boutin and the Swiss St. Gallen theatre directed by P. Graham. The peculiarities of interpretations of the opera "The Tempest" have been analysed on the example of the performance of vocal and stage images of Prospero (D. Fischer-Diskau, R. Holl), Miranda (C. Buffle), and Ferdinand (S. O'Neill). The comparative analysis of the interpretations of the Overture has been conducted based on the study of the versions by F. Martin-conductor, M. Bamert and T. Fischer. The substantiation of the concept of vocal and choral music by F. Martin is based on the periodization of creativity by the three periods (early, mature, late). The criterion for the selection of the compositions was their demand in modern performing practice. The novelty of the obtained results lies in the fact that for the first time in Ukrainian musicology: the significance of F. Martin's creative legacy has been substantiated; a systematic analysis of vocal and choral compositions as a phenomenon of modern performing practice is provided; the periodization of the composer's creative work has been developed, in accordance with the evolution of the artist's thinking style. A periodization of F. Martin's creative work is proposed, created on the basis of a reassessment of the provisions belonging to J. Tupper, Ph.D. The Mass for a double choir a cappella is marked by the combination of neoclassical style in the conditions of dodecaphony, the formation of F. Martin's artistic worldview. RIAS-Kammerchor in their performance of the Mass managed to reproduce the canonical forms of the Divine Communion with attention to the psychology of religious experience. The oratorio-opera "The Magic Potion" characterizes the mature style of F. Martin. The comparative analysis of the polar interpretations of the composition made it possible to track current trends in the art of the postmodern era: the tendency to use new formats of musical communication; the "layering" of the classical vocal tradition, which was whole once in its foundation; the increased interest in new, as yet unexplored venues that deconstruct the traditional concepts of "theatre" and "theatrical art", filling their modern existence with new meanings. The dominant feature of F. Martin's late style was the accumulation of methods learned in earlier periods of creative evolution. This period is marked by a clear division of the composer's music into two genre-stylistic spheres: the genres of instrumental music testify to the tendency towards tonally coloured dodecaphony, and the vocal-choral – to devotion to neoclassicism. The composer's artistic consciousness was always open to experimentation; this led to the search for a synthesis of the traditional and the new, which determined the high level of his composing mastery (techniques of vocal, choral, orchestral writing). In turn, the conceptualism of Frank Martin's thinking provided him with the status of a progressive artist who was concerned with the problems of the spiritual crisis of humanity during the period between the two world wars. This way, the dissertation is the first experience of analysing the vocal and choral creativity of F. Martin as a holistic stylistic system. As a result, the outstanding compositions by F. Martin have been introduced into the national scientific circulation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Kozyk D. The legend of Tristan and Isolde: From the Mythology of Opera Genre to the Philosophy of Pop Culture. European Journal of Arts. 2021. Vol. 1. Pp. 67–70.

- Козик Д. Інтерпретаційні засади сценічного втілення ораторії Франка Мартена «Чарівне зілля» в театрі St. Gallen. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2022. Вип. 135: Інтерпретаційні аспекти музичної творчості. С. 126–136.
- Козик Д. Меса Франка Мартена для подвійного хору а саррелла в дискурсі порівняльної інтерпретології. Аспекти історичного музикознавства. 2022. XXIX. С. 184–203.
- Козик Д. С. Опера «Буря» як феномен пізнього стилю творчості Франка Мартена. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. 2023. Вип. XXXII (32). Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського / ред.-упоряд. Л. В. Русакова, Я. О. Сердюк. Харків: ХНУМ. С. 113–133.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаповалова Людмила Володимирівна
2. Liudmyla Shapovalova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9407-7337

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сюта Богдан Омелянович
2. Bogdan Siuta

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4986-3451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Муніципальний заклад вищої освіти "Київська Академія мистецтв"

Код за ЄДРПОУ: 21594647

Місцезнаходження: пр.Героїв Сталінграда, 10, Київ, 04210, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коновалова Ірина Юріївна

2. Iryna Konovalova

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0133-1816

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Драч Ірина Степанівна

2. Iryna Drach

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2089-9570

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

